

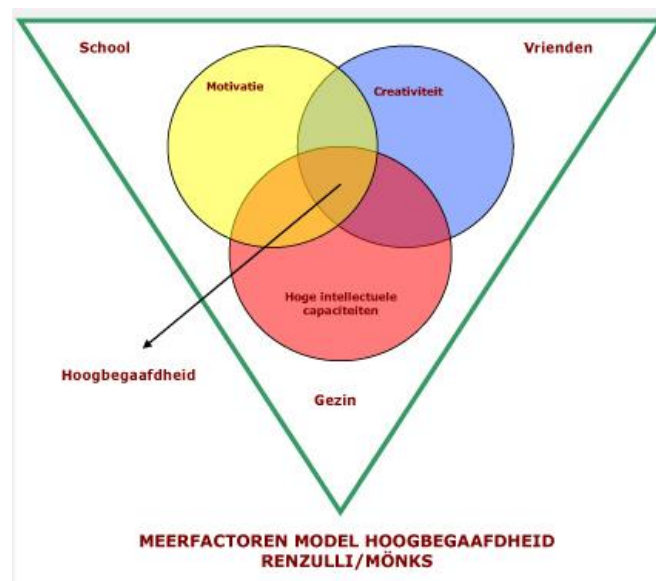
Inhoud:

1. DOEL: Wat is het doel van de Lorentzschool om leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong te begeleiden?
2. SIGNALERING: Hoe signaleren we leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong?
3. KERNDOELEN: Is het onderwijs op maat voor leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong in samenhang met de voorgeschreven kerndoelen van de overheid?
4. VERRIJKING: Wat zijn de onderwijsbehoeftes voor leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong?
5. IN DE KLAS: Hoe passen we talentbeleid toe in de klassen zelf?
6. PLUS- en KANGOEROE GROEPEN: Hoe zijn deze groepen ingericht?
7. EIGENAARSCHAP: Hoe zorgen we ervoor dat het talentbeleid op de Lorentzschool gedragen wordt en gewaarborgd blijft?
8. COMMUNICATIE: Hoe informeren we de leerkrachten, leerlingen, ouders en directie over de begeleiding van de leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong op school?
9. BIJSTUREN: Wat gaat goed en wat behoeft aanpassing ten aanzien van het talentbeleid?
10. BIJLAGEN: punt 4 en punt 6
  - *kenmerken hoogbegaafde kinderen*
[*bijlage kenmerken hoogbegaafde kinderen.*](#)
  - *Taxonomie van Bloom*
[*Taxonomie van Bloom.*](#)
  - *Onderzoekend en ontwerpend leren*
[*onderzoekend en ontwerpend leren.*](#)
  - *6 profielen hoogbegaafde leerlingen van Betts&Neihart*
[*bijlage 6 profielen hoogbegaafde leerlingen Betts&Neihart.*](#)

Beleidspiramide Novilo - Tijl Koenderink

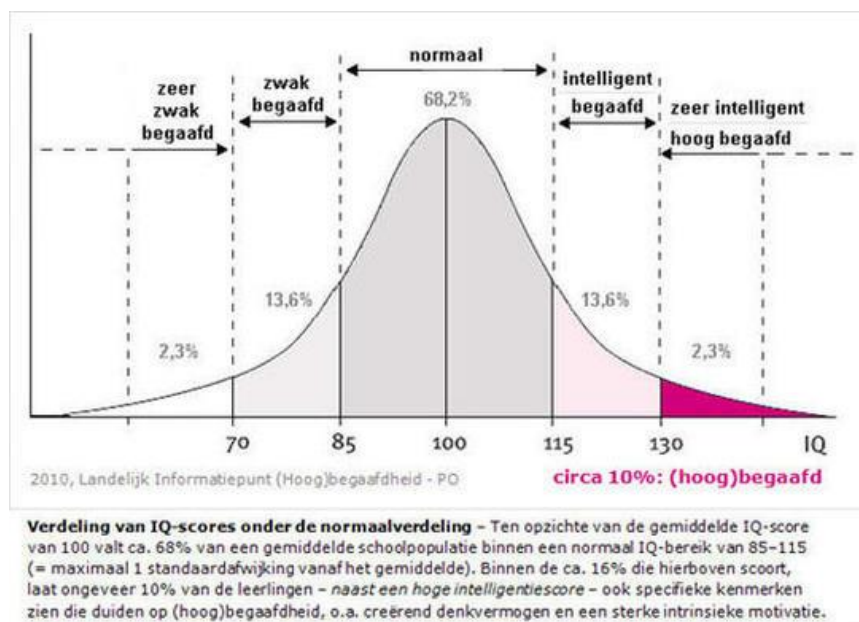
1. De Lorentzschool biedt leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong onderwijs op maat aan. Er wordt bij de leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong gekeken naar wat zij nodig hebben op school op het gebied van zorg, verrijking en begeleiding. Het bieden van onderwijs op maat aan deze leerlingen gebeurt aan de hand van een zorgvuldige procedure. Hierdoor wordt de best passende onderwijsvorm voor de leerling gekozen en, waar mogelijk, gehanteerd.

SMART:

- De Lorentzschool streeft ernaar de komende 3 jaar de talenten op cognitief gebied bij leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong te ontwikkelen en te benutten, dit voor de intelligent begaafde en zeer intelligente leerlingen, zie grafiek hieronder (Specifiek).
- Elk jaar nemen de leerkrachten in de groepen 1 tot en met 6 een signaleringslijst af voor alle leerlingen in de groep om leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong te signaleren (Meetbaar).
- Het is in het team bekend dat er elke schooljaar een signalering is in de groepen en dit wordt gedragen en geaccepteerd door het team (Acceptabel).
- De leerkrachten zien inmiddels de relevantie van het signaleren van de gehele groep. Hierdoor wordt de kans groter dat we ook de onderpresterende leerlingen signaleren en kunnen begeleiden (Realistisch).
- Voor de herfstvakantie van elk schooljaar gaan de leerkrachten van de kleutergroepen signaleren en observeren, zij doen dit door het jaar heen ook bij de nieuwe kleuters die instromen. De signalering en eventuele menstekening moet binnen 5 weken afgenomen worden. De groepen 3 tot en met 6 worden voor de kerstvakantie gesignaleerd en geobserveerd. De groepen 7 en 8 zijn de voorgaande schooljaren elk jaar gesignaleerd en geobserveerd. De komende schooljaren heeft de Lorentzschool een gedegen signaleringsinstrument, de SIDI3. (Tijdgebonden).

2. Voor de herfstvakantie worden in alle groepen 1 en 2 de signalerings- en leerkrachtenobservatie lijsten afgenomen en eventueel de menstekening. Bij de kleuters die in het schooljaar instromen wordt dit ook gedaan, wel binnen 5 weken na binnenkomst, anders gaan leerlingen zich aanpassen aan de rest van de leerlingen.

Er is afgesproken dat de leerkrachten van de groepen 1&2 hier maandelijks aan herinnerd worden door een email, om een zo een compleet mogelijk beeld van de leerlingen te krijgen.

Bij de groepen 3 tot en met 6 worden de signalerings- en leerkrachtenobservatie lijsten voor de kerstvakantie afgenomen. Bij de groepen 7 en 8 zijn in de voorafgaande schooljaren de signaleringslijsten afgenomen, waarna er na 6 keer signaleren een compleet beeld van de kinderen is ontstaan, uitgezonderd zij-instromers.

De Lorentzschool gebruikt de Sidi3, wat een protocol voor signalering en diagnosticering van intelligente en (hoog)begaafde kinderen in het primair onderwijs is. Er worden onderdelen uit dit protocol gebruikt, dit is in overleg met OA besloten.

Nadat de lijsten zijn ingevuld door de leerkrachten worden deze door de zorgdocent bekeken en moet er vervolgens voor een aantal geselecteerde leerlingen een observatielijst door de leerkracht worden ingevuld en eventueel een onderpresteerlijst.

Daarna worden door de zorgdocent, in overleg met de intern begeleiders en leerkrachten, de kangoeroegroepen samengesteld.

3. De kerndoelen voor verrijkend onderwijs van het SLO, zoals hierna beschreven, zijn verweven in het onderwijs op maat voor kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong op de Lorentzschool.

Doelen verrijkend onderwijs

Om een handreiking te bieden bij het vormgeven van verrijkend onderwijs (voor begaafde leerlingen) is de DVL: Doelen en Vaardigheden Lijst (SLO, 2010) ontwikkeld. De hierin genoemde doelen laten op hoofdlijnen zien waar het onderwijs aan begaafde leerlingen zich op zou moeten richten en zijn geordend in drie domeinen:

- leren leren
- leren denken
- leren (voor het) leven

De beschreven doelen zijn verschillend van gewicht. Ze zijn niet van vergelijkbaar niveau, maar wel allemaal belangrijk. Het werken aan doelen op al deze domeinen waarborgt een breed onderwijsaanbod waarmee recht wordt gedaan aan de specifieke leerbehoeften van begaafde leerlingen.

SLO, Enschede

- Op de Lorentzschool is er een begroting voor de aanschaf van nieuw verrijkingsmateriaal. Het verrijkingsmateriaal wat op school aanwezig is, is zeer verschillend per leerjaar of verouderd of te weinig en incompleet. Het plan is om Levelspel voor de groepen 1 en 2 en Levelwerk voor de groepen 3 tot en met 8 aan te schaffen om meer tegemoet te komen aan de verrijkingsstof die leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong (plusgroep-leerlingen) nodig hebben. Hierdoor ontstaat er een doorgaande leerlijn in het aanbod van verrijkingsstof.
- Ook zijn er vernieuwde plusmaterialen bekeken door de klankbordwerkgroep en voor in de groepen 1 tot en met 8 begroot voor de plus-leerlingen.
- Verder is er voor de leerlingen uit de groepen 1 en 2 uit de kangoeroegroepen de Talentenlijn aangeschaft om in deze groepjes in te zetten en voor de leerlingen uit de groepen 3 tot en met 8 is een Pittige Plustoren begroot met daarin verrijkende projecten. Hierdoor ontstaat er een gedegen leerlijn in aanbod met verrijkend materiaal voor de leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong. In al deze materialen zit verrijking, verdieping en verbreding. Door te werken met deze materialen worden de leervaardigheden bij de leerlingen gestimuleerd en ontwikkeld.
- Voor leerlingen die uiteindelijk meer nodig blijken te hebben is er eventueel de mogelijkheid om te versnellen of vervroegd door te stromen. De Lorentzschool hanteert hierbij de

expertise van de leerkracht, overleg met de IB-er en ouders en waar nodig doortoetsing bij de leerling op bepaalde leergebieden volgens CITO.

5. De klankbordwerkgroep voor leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong heeft verrijkmateriaal uitgezocht voor de groepen 1 t/m 8. De begroting ligt bij de MR ter goedkeuring.
  - Er zijn materialen uitgezocht voor de kinderen die in de klas meer aankunnen. Dit plusmateriaal kan in de klas ingezet worden via de weektaak. Verder zijn er ook nog de reeds aanwezige plusmaterialen op school. Deze kunnen nog ingezet worden, mits ze niet verouderd zijn of incompleet.
  - De kinderen die meer aan kunnen moeten bij bepaalde vakken een compact programma aangeboden krijgen of toetsing vooraf.
  - De kinderen die in aanmerking komen voor de Plus- of Kangoeroegroep krijgen via deelname aan deze groepjes ook verrijkingswerk voor op hun weektaak om in de klas te verwerken. Zij kunnen daarnaast gebruik maken van het aanwezige plusmateriaal in de klas. Voorwaarde om rendement uit het verrijkingsmateriaal te halen bij de leerlingen is dat de leerlingen structureel instructie, begeleiding en feedback krijgen bij hun werk van de eigen leerkracht. Het verrijkingswerk komt op de weektaak en de leerkracht besteedt structureel tijd aan deze leerlingen tijdens de zelfstandig werken tijden in de week.
6. Afgelopen schooljaar is er een pilot geweest op de Lorentzschool voor plusgroepen in de groepen 5 t/m 8. De leerlingen die hiervoor in aanmerking kwamen, werden door de leerkrachten zelf geselecteerd, afhankelijk welke leergebieden de projecten betroffen.
  - De plusgroepen worden de komende schooljaren voortgezet in de groepen 3 t/m 8. De groepen 8 doen tot de voorjaarsvakantie mee en daarna starten de groepen 3. Eind januari start het reken/wiskunde plusproject: De wereldwijde wiskunde wedstrijd W4Kangoeroe. Hier doet de Lorentzschool aan mee met de groepen 4 t/m 8, de beste rekenaars worden door de leerkrachten zelf geselecteerd.

L O R E N T Z S C H O O L

In iedere plusgroep is plek voor 20 leerlingen, evenredige verdeling over de groepen. Elke week is er een les van ongeveer 45 minuten, waarna de leerlingen weektaakwerk mee krijgen voor in de klas.

De projecten lopen ongeveer van schoolvakantie tot schoolvakantie. De projecten komen uit de Levelwerkboxen, deze materialen zijn begroot. Anders zullen het losse projecten zijn op verschillende leergebieden.

De leerlingen worden per project door de leerkrachten geselecteerd. Het project met de daarvoor geselecteerde leerlingen wordt in een handelingsplan in Esis geregistreerd.

- De kangoeroegroepen zijn combinatiegroepen, elk bestaande uit maximaal 10 leerlingen uit de groepen 1&2, maximaal 10 leerlingen uit de groepen 3&4, maximaal 10 leerlingen uit de groepen 5&6 en maximaal 10 leerlingen uit de groepen 7&8. De leerlingen uit de groepen 8 doen tot de voorjaarsvakantie mee in de kangoeroegroep en daarna is er meer plek vrij voor leerlingen uit de groepen 5, 6 of 7.

De leerlingen die deelnemen aan de kangoeroegroepen zijn gesignaleerd en gediagnosticeerd via de SIDI3. Afgelopen schooljaren bestonden de kangoeroegroepen uit harmonische en disharmonische leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong en aangetoonde hoogbegaafde leerlingen.

Aangezien de Lorentzschool de plusgroepen vanaf de groepen (3) 4 voortzet, bestaan de kangoeroegroepen voornamelijk uit disharmonische leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong. In de kangoeroegroep 1&2 en 3 (tot aan voorjaarsvakantie) blijft het een combinatie van disharmonische en harmonische leerlingen.

De leerlingen worden per project vanuit de resultaten van de SIDI3 geselecteerd door de zorgdocent en besproken met de intern begeleider en leerkrachten. De definitieve selectie voor de kangoeroegroepen worden in 4 groepsplannen in Esis geregistreerd. Per periode worden de leerlingen geëvalueerd en bekeken of ze wel of geen vervolg in de kangoeroegroep nodig hebben.

L O R E N T Z S C H O O L

Na elk project ontvangen de leerlingen een certificaat. Er zijn ongeveer 3 tot 4 projecten per jaar. De leerlingen komen elke week ongeveer anderhalf uur bij elkaar op een vast tijdstip en krijgen weektaakwerk mee voor in de klas.

De focus in de kangoeroegroepen, voor de leerlingen die aangetoond hoogbegaafd zijn en de disharmonische leerlingen (SID13), ligt op het ontwikkelen van hun talent. *(zie bijlage: kenmerken hoogbegaafde kinderen)*

- Dit kan tot stand komen doordat zij in de kangoeroegroep samenzijn en in contact komen met peers, het sociale aspect. Hier kunnen ze met elkaar sparren, discussiëren, filosoferen.
- Door gesprekken te voeren en het gebruiken van gedachten-boxen. Met deze gedachten-boxen wordt komend schooljaar voor het eerst gewerkt. De leerlingen in de kangoeroegroep kunnen resultaten gaan boeken wanneer ze lekker in hun vel zitten. Welzijn staat bovenaan en daar wordt in de kangoeroegroep allereerst veel aandacht aan besteed. Hierdoor zijn deze leerlingen beter in staat op cognitief gebied resultaat te gaan boeken, hun talenten te gebruiken en te ontwikkelen.
- Door zorg te bieden op het gebied van de 7 uitdagingen (Tijl Koenderink - Novilo): de uitdaging van de overtuigingen, het geheugen, de motivatie, de frustratietolerantie, het samenwerken, het zelfstandig werken en het wegwerken van hiaten, om onderpresteren te voorkomen en tegen te gaan.
- Verrijking, verdieping en uitdaging aan te bieden door met de Talentenlijn (gr. 1&2) en de Pittige Plustoren (gr. 3 t/m 8) te gaan werken, is begroot. Anders door middel van andere plus projecten, die op school aanwezig zijn. Deze projecten zijn verschillend van leergebied: bijvoorbeeld filosofie, Kinheim- en Topklassers projecten, ict-projecten (beebots, interactieve zandtafel, programmeren via Scratch).
- De hogere orde denkvragen via de Taxonomie van Bloom (gr. 3 t/m 8) en via de Denksleutels (groep 1&2) worden in de projecten verwerkt. *(zie bijlage: Taxonomie van Bloom)*
- Bepaalde projecten worden via de stappen van ontwerpend en onderzoekend leren aangeboden. Dit zijn projecten van het wetenschapsknooppunt Zuid-Holland in samenwerking met de universiteit Leiden. *(zie bijlagen: onderzoekend en ontwerpend leren)*

LORENTZSCHOO L

- Door het aanleren van metacognitieve vaardigheden (o.a. leren leren). Dit gebeurt voornamelijk vanaf kangoerogroep 5&6 en 7&8. Vanaf deze leeftijd zijn kinderen hier leerbaar voor en kan er een stappenplan aangeboden worden.
- Door te kijken naar de verschillende onderwijsbehoeftes van de verschillende profielen van leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong. *(zie bijlage: 6 profielen hoogbegaafde leerlingen Betts&Neihart)*
- Voor een aantal leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong is in overleg met ouders, leerkracht en intern begeleider tijdelijke individuele coaching door middel van psycho-educatie nodig.
- Dit gebeurt op een vast moment in de week met de betreffende leerling met de zorgdocent voor een afgesproken periode, geregistreerd in een handelingsplan in Esis.
- Door middel van een bepaalde methode afhankelijk van problematiek en leeftijd.
Bijvoorbeeld: De kracht in jezelf, Kids' Skills, De 7 uitdagingen - m.b.v. prentenboek 'Ben jij een cheetah?', het Kinderkwaliteitenspel, Helpende gedachten met positieve hulpkaarten, Leervaardighedenspel.
- Door middel van het ontwikkelen van een oplossingsgerichte attributiestijl, oftewel een growth mindset (Carol Dweck) met behulp van het Werkboek Mindset van het TalentenLab.
- Eventueel in overleg met OA of de AED.

Fixed Mindset	Growth Mindset
<ul style="list-style-type: none"> • Je gelooft dat capaciteiten, vermogens en mogelijkheden vastliggen • Je richt je daarom vooral op het behoud van je bewezen vermogens • Je probeert niet snel iets nieuws om nieuwe vermogens te ontdekken • Je richt je sterk op risico's om te falen, want wanneer je faalt bewijs je aan jezelf en anderen dat je iets niet kunt of val je voor je gevoel door de mand • Je identificeert je sterk met wat je kan en doet en dit bepaalt dan ook in grote mate je eigenwaarde • Je geeft jezelf weinig kans om iets te leren, je wilt het meteen goed doen, lukt dat niet dan denk je dat je het niet kan. • Veel inspanning moeten leveren om iets te bereiken vind je een teken van zwakte • Je denkt sterk in termen van 'je hebt het of je hebt het niet'.	<ul style="list-style-type: none"> • Je gelooft dat je vermogens, capaciteiten en mogelijkheden ontwikkelbaar zijn • Je richt je op het ontwikkelen van nieuwe vaardigheden • Je verlegt graag je grenzen en vindt een nieuwe uitdaging spannend. • Falen zie je niet als bewijs dat je iets niet kunt., maar als een bewijs dat het nu nog niet is gelukt en een teken dat je harder moet werken of andere wegen moet bewandelen om wel te bereiken wat je wilt. • Je koppelt je prestaties en inspanningen niet aan wie je bent, waardoor het ook minder invloed heeft op je eigenwaarde • Inspanning en je best doen is belangrijk; je wilt kunnen zeggen dat je er alles aan gedaan hebt • Je bent niet zozeer bezig met het resultaat, maar meer met de weg die je moet bewandelen om daar te komen.

7. De zorgdocent voor leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong houdt de continuïteit en ontwikkelingen omtrent het onderwijs voor deze leerlingen in de gaten en stuurt dit aan en bij. Wat van groot belang is, is dat het team en de directie het beleidsplan dragen, dus schoolbreed. Om het team hierbij te betrekken is er afgelopen schooljaar een klankbordwerkgroep voor leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong in het taakbeleid opgenomen. Deze werkgroep bestaat uit de desbetreffende zorgdocent, vier leerkrachten (één uit de groepen 1&2, één uit de groepen 3&4, één uit de groepen 5&6, één uit de groepen 7&8) en de betrokkenheid van een directielid is wenselijk. De speerpunten van afgelopen schooljaar, die gerealiseerd en uiteindelijk gecontinueerd moeten worden, zijn:
- een eigen lokaal voor de zorgdocent, waar de plus- en kangoeroegroepen les krijgen.
  - vervanging voor de zorgdocent bij afwezigheid, continuïteit waarborgen.
  - scholing in hoogbegaafdheid.
  - lessen in de plus- en kangoeroegroepen staan op het lesrooster, inclusief vragenuurtjes, waarbij rekening is gehouden met gymlessen. De kangoeroelessen gaan altijd door, mits er belangrijke klassenuitjes zijn.
  - een digi-bord.
  - ingeroosterd gebruik van chromebooks.
  - aanschaf van de begrote plusmaterialen.
  - ongeveer 5x per schooljaar overleg met de klankbordwerkgroep: input, feedback etc..
  - maandelijks overleg met de intern begeleiders.
  - kennisdeling naar het team en directie.
8. Alle leerlingen op school, alle ouders op school, de leerkrachten, het zorgteam en de directie moeten op de hoogte worden gebracht hoe het Talentbeleid op de Lorentzschool is omtrent leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong. Dit is te bereiken door duidelijke communicatie.
- Aan het begin van elk schooljaar legt de leerkracht aan alle leerlingen uit dat er bepaalde leerlingen uit de groep het komende schooljaar naar de plus- of kangoeroegroep gaan, omdat deze leerlingen meer aanbod nodig hebben.

L O R E N T Z S C H O O L

- Tijdens de informatieavond in de klassen vertelt de leerkracht aan de aanwezige ouders dat er leerlingen op school zijn, die meer aanbod en/of begeleiding nodig hebben. Deze leerlingen nemen dan deel aan de plusgroep of de kangoeroegroep volgens een selectieprocedure. De leerkracht, zorgdocent en ib-er overleggen hierover op een uiterst zorgvuldige manier. Overleg met ouders is uiteraard mogelijk.
- De zorgdocent nodigt vanaf komend schooljaar de ouders van de dan startende kangoeroegroepen uit voor een informatieve bijeenkomst. De uitnodiging hiervoor volgt per brief.
- De leerkrachten zijn op de hoogte van het Talentbeleidsplan en lezen de e-mails van de zorgdocent over de plus- en kangoeroegroepen en reageren hierop, waar nodig.
- De zorgdocent overlegt maandelijks met de intern begeleiders over het verloop van de plus- en kangoeroegroepen en de selectieprocedure hiervan.
- De leerlingen en ouders van de kangoeroegroepen worden per brief via Schoudercom ingelicht over de deelname aan de kangoeroegroep.
- In Esis staan de groepshandelingsplannen van de plus- en kangoeroegroepen. De kangoeroegroep-leerlingen worden individueel geëvalueerd, evenals de leerlingen van de individuele coaching. Onderdelen van de evaluaties van de leerlingen kunnen gebruikt worden voor op het rapport.
- De zorgdocent plant 5 overleggen per schooljaar met de directeur over het onderwijsaanbod betreffende de leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong op de Lorentzschool.
- Het Talentbeleid wordt door de MR bewaakt.
- Het Talentbeleid staat op de site van de Lorentzschool, geïnteresseerden kunnen hiernaar verwezen worden.

9. Tijdens de 5 overleggen van de klankbordwerkgroep, de 5 overleggen tussen de zorgdocent en de directeur en de maandelijkse overleggen van de zorg wordt ook het Talentbeleid geëvalueerd en eventueel bijgesteld.

Waar er verbeterpunten mogelijk zijn, worden deze vastgelegd in een up-to-date-beleidsplan. De feedback van ouders, leerlingen, leerkrachten, ib-ers en directie worden hierin meegenomen.

L O R E N T Z S C H O O L

Tussen de zorgdocent en leerkrachten van leerlingen uit de kangoeroegroepjes vindt tijdens en na de projecten overleg plaatst over de voortgang van de leerlingen.

10. De bijlagen van punt 4 en 6 zijn via een link onderaan de inhoudsopgave op te halen.

Dagmar Waasdorp-Candido,

Zorgdocent leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong

Lorentzschool Leiden

Juli 2016

Bijgewerkt januari 2017